

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Risum teneatis.

Zombor, november 4.

Az osztrák keresztény-szociálista hóbort a sok kellemetlenkedés között, mellyel elbizakodottságában főképp olyankor szokott kedveskedni nekünk, mikor bajban vagyunk, dummer August-i magaelzólásaival akaratlanul is bőségesen bő alkalmat nyújt arra, hogy agyon ne főljön fejünk a gondban s ellenállhatatlan homéroszi kacagással könnyítünk aggodalmaink nyomasztó terhén.

Ennek a képtelen eszmékben utazó pártnak van a legnagyobb része abban, hogy a magyar politikai válság holt pontra jutott: hogy a király ragaszkodik az alkotmányos megoldáshoz, holott az alkotmányos föltételeket megadni hozzá nem hajlandó; hogy kereszteni a kibontakozás alkotmányos alapját, holott ez csak azokban a nemzeti engedményekben található, miket ő megadni kész.

Az ő álnok mesterkedésüknek gyümölcse politikai pártjainknak széthullása, felekezeteinknek türelmetlensége, nemzetiségeinknek vakmerő államellenes fészkelődése. Ők idézték fel s ők mozdítják elő ravasz fondorlattal e bomlási folyamatot, hogy meggyöngítsenek, tehetetlené tegyenek s ellenálló erőnk tüntével az egységes birodalom jármába hajtják tehetetlen nyakunkat.

Azonban szegény Lueger szándékát boldog deficit bírja. Mikor már azt hitték, hogy megérett számukra a gyümölcs, csak ki kell nyujtani a kezüket érte; mikor már-már ajkukra tódult keblükből a diadal mámoros ujjongása: akkor szakadt nyakukba a deficit kijózanító hideg zuhataga, mely egyszerre átláttatta,

hogy az érett gyümölcs eléréséhez feltétlőbb kurta a kezük, lajtorja pedig, mely odáig meghosszabbítaná, se közelben, se távolban nincsen sehoh.

Ez a hideg zuhatag, elhisszük, keserves meglepetés annak, aki szenved, de viszont kacagató látvány annak, aki nézi. Bocsásson meg az osztrák keresztény-szociálista párt azért a kis felebarátiatlanságért, hogy a látványból mi is kiélvezzük azt, ami benne kacagató, valamint mi is megbocsátjuk neki, hogy kinos helyzetében a mi gyöngeségünk-ből szó palástot a saját gyöngeségére, a mi vásárló képességünk csökkenését okolván az osztrák államháztartás deficitjeért és hogy a kijózanító hideg fürdő után sem józanodik ki, hanem balga gyerek módjára úzi tovább az elérhetetlen délibábot.

Nemcsak megbocsátjuk, hanem még bolondabb jókedvvel kacagunk rajta, mint a hideg zuhatag hatásán. Igazán dummer Augusti gondolat: szemrehányást tenni Magyarországnak, hogy nincs elég fizetőképés adósa s mert e miatt nem özönlének a magyar milliók az osztrák ipar felé, az osztrák államháztartásnak deficitbe kellett jutnia; de még dummer Augustibb a tanács: mivel erős monarchiát kiéhezett és tönkrement népre alapítani lehetetlen, Magyarországot gazdaságilag meg kell erősíteni, hogy a monarchia gondolata népgondolattá váljék.

S hogy senki tréfára ne vegye szavunkat, komolyságuk bizonyosságául megszólaltatjuk az osztrák keresztény-szociálista párt egy vezérpolitikusát, úgy, amint a párt egyik lapjában, a Reichspostban elmélkedik:

Jellemző, hogy milyen diadalujongással fogadták a magyarok Bilinszki pénzügyminiszter beszédét, amelyből azt következtették, hogy Ausztriában deficit van. A koalíciós pártok nagyon örülnek az osztrák deficitnek. Ez ugyanis, azt hiszik, a saját gazdálkodásukat igazolja. Ha Werklének sikerül a büdzsetjében az óriás deficitet elleplezni, akkor megint ki fogják majd vakmerően jelenteni, hogy a monarchia sulypontja ismét Budapesten van. Ausztriában pedig nem fogja senki sem észrevenni, hogy a büdzset megrázkódtatása mindkét államfélben voltaképen Magyarország jelenlegi gazdasági helyzetéből és a Magyarországon jelenleg uralkodó klikktől származik. Az osztrák pénzügyminiszter arról panaszkodik, hogy a konjunktura az iparban visszament és hogy csakis Magyarország beleegyezésével tudná Ausztria a gabonavámokat leszállítani. Ezzel okolja meg a deficitet a pénzügyminiszter, a drágaságot pedig a kereskedelmi miniszter. Ausztria gazdasági viszonyainak kedvezőtlenessége végeredményben onnan származik, mert Magyarország vevő-ereje folytonosan csökken; a magyar gabonavámok védí a magyar oligarkia, amely csakis gabonavám mellett képes gazdasági helyzetét föntartani.

Oly ország, amelyből évenként száz-ezer embernél több vándorol ki és amelyben a lakosság felét nemzeti politika címe alatt gazdasági fejlődésében akadályozzák, megszűnik Ausztria ipari tevékenysége számára egészséges kiviteli piac lenni; így tehát az osztrák pártok számára nincsen fontosabb kérdés, mint a magyar kérdés. Ha Magyarországon megszűnik a jelenlegi klikk uralma és ha Magyarország a jelenlegi rossz latifundiumi gazdálkodásból átmeny az intenzív kisbirtokosi gazdálkodásra, amelyet becsületes közigazgatással, igazságszolgáltatással és igazságos adótörvényekkel védenék, akkor Ausztria ismét fizetőképés adóst fog nyerni eddigi követelési számára, akkor ismét özönlenni fognak az osztrák ipar felé a magyar milliók és akkor Magyarország fokozott földművelési termelése megszünteti a drágaságot

Üzletem áthelyezése miatt összes raktáramon lévő
ARANYÁRUK, ÉKSZEREK, ZSEB- és FALI ÓRÁKAT, EZÜST
 és **CHINAEZÜST** tárgyakat a legolcsóbb árban adom el.

!! Betűs gyűrűk 1 korona darabja. !!

Keszler Dezső,

— órás és ékszerész. —

ZOMBOR, fő-utca.

Ausztriában és akkor egy gazdaságilag meg erősödött nép örömmel fogja viselni egy erős hadsereg terheit, amely a békés fejlődésnek védője, akkor meg fog szünni a közjogi jelszavak pusztító hatalma és akkor, csakis akkor lesz a monarchia gondolata népgondolattá. Valósággal lehetetlenség erős monarchiát kihezett és tönkrement népre alapítani. A magyar kérdés ennél fogva az osztrák népek jólétének kérdése is. Ezt kell átlátni az osztrák pártoknak, ebben kell egyesülniök. Semmi sem mentheti föl az osztrák pártokat a felelősség alól, hogy az ő hibájuk folytán Ausztrián óriási sebeket ütött Magyarország hibás politikája, amelyet megszüntetni soha sem lett volna olyan könnyű, mint jelenleg.

Nos, nem kiált-e fel erre mindenki a római költő szavával: risum teneatis.

Zombor, november 4.

Képviselői beszámoló. Dr. Balogh Ernő, az újverbázi kerület országos képviselője, mult vasárnap beszámolót tartott Bácsfeketehegyen és Kishegyesen. Beszámolójában elmondotta véleményét a pártok kooperációjáról, mit egynek tart a koalíció folytatásával s kész veszedelemnek a függetlenségi pártra, ha belemenne; nyilatkozott továbbá az önálló bankról, melynek felállítását határozott terminusra követeli; végül szólt az általános választójogról, melyet a függetlenségi párt sürgetés nélkül is kész megvalósítani, mert egyik sarkalatos pontja programjának, de nem a pluralitás formájában. Balogh Ernőt választói lelkesen ünnepelték a beszámoló után. A beszámolóról Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, valamint Justh Gyulát, a képviselőház elnökét táviratilag üdvözölték.

Iparművészeti oktatás a zombori nőipariskolában.

A zombori nőipariskola felügyelő-bizottságához *Király* Lajos főgimnáziumi rajztanár, tervezetet nyújtott be, mely hivatva van arra,

hogy városunk hölgyközönségének izlését fejlessze s művészi irányba terelje. A tervet a felügyelő-bizottság legközelebbi ülésén tárgyalja s annak megvalósításával városunk közönségét még inkább hozzákapcsolja a női ipariskolához, mely rövid fennállása óta megmutatta azt, hogy következetesen törekszik a női ipar és az izlés fejlesztésére. Király tanár terve egész terjedelmében a következő:

„Művészetünk felvirágzása, iparunk ereje, kelendőse és társadalmunk vezető szempontjainak emelkedettsége, a nemzet esztétikai nevelésének ügyével áll szoros kapcsolatban. Ha hazánk szellemi és anyagi közműveltségének emelése érdekében, mint elsőrangú tényezőnek, az esztétikai nevelés ügyének fejlesztését óhajljuk előmozdítani, nagy súlyt kell fektetnünk a fejlődő generáció műérzékének ápolására és izlésének nemesítésére. Az esztétikai izlés és érzések nemesítésére szolgáló eszköz a rajz. A műrekek igazi megértésének segítségével történik. Hogy tehát a művészet megértését és a gyakorlati életben való elterjedését a közönség körében is minél intenzívebb módor elősegíthessük, szükségesnek tartom, a nőipariskolával kapcsolatban, egy festő és iparművészeti (továbbképző) női tanfolyam létesítését. Résztvevője lehet bárki, aki ilyenmű kiképzésben óhajjt részesülni. Tandíj havonként 8 korona, beiratási díj 2 korona. Az intézet rendes növendékei, akik a tanfolyamon résztvenni óhajtanak, havonként csak 4 koronát fizetnek. A szegénysorsu tanulók ingyen nyernek oktatást. A beiratási díjből minták szerezhetnek be és ezek az intézet tulajdonába vétetnek fel.

A tanterv megállapításánál szemellett kell tartanom azon körülményt, hogy a műkedvelés mellett a növendékek érdekeit is szolgálhassam. Azért a tantervben a technikáknak legkülönbözőbb fajait vettem fel u. m. ceruzarajzot, kréta- és szénrajzot, tollrajzot, víz- és olajfestést. Ami pedig az anyagot illeti, a különböző színes és nem színes papírokon kívül vászonra, selyemre, üvegre, bőrre, fára és bársonyra is festhetnek, esetleg égetéssel kombinálva.

A tantervbe van véve: *alakrajz, csendélet, himzés- és kivarrás-tervezés és ipari tervezés.*

Az *alakrajz* a fej és fél alak rajzolását és festését tüzte ki célul. A fej arányainak vázolásával kezdődik, később átmegey a kéz, láb, tej és fél alak vázolására, végül áttér az élőfej rajzolására és festésére.

A *csendélet* tanterve bizonyos rajzkészség és helyes látás elérésére törekszik. Előiskola gyanánt egyes testek és testesoportok, továbbá használati tárgycsoportok rajzolásával foglalkozik. Ily előkészület után áttér az esetkezelésre, folttanulmányokra, különböző edényekből álló csoportok s egyéb tárgyak festésére. Később virágok, gyümölcsök, kagylók stb. csendéletszerű beállításának aquarellezését gyakorolja a színérzék fejlesztése miatt. Hogy ezen tárgykör teljességét kikerekitsem, idecsatoltam a természet utáni *tájképfestést.*

A *himzés- és kivarrás-tervezés* tulajdonképpen a női kézimunka művészetét szolgálja. Célját a magyar díszítő művészet kifejező módjával akarnám elérni, azért a legnagyobb súlyt a magyar ornament ismertetésére és elsajátítására helyezem. Kellő elemgyűjtés és másolás után díszítéseket terveztetek tú alá s ezen terveket, mennyire lehet, a tervezők el is készítik.

Az *ipari tervezés* főtere a modern izlésű díszítő művészetben van és pedig az alkalmazott díszítő művészetben. Első lépése a modern díszítés ismertetésében és másolásában merülnek ki. Ezeket követi a természetből vett motívumok u. m. levelek, virágok, állatok stb. felvétele, stilizálása és ezen stílizált elemeknek ornamentekké, díszítő, térkitöltő tényezőkké való komponálása.

A gyakorlás hetenként 2 órában történik minden kedden délután 2—4 óráig. A tanfolyam november hó 2-án kezdődik és június hó végén kiállításal végződik.

Ha ezek után elgondoljuk, hogyha hölgyeink egy két éven át ilyen módon foglalkoznak, ezen idő alatt mennyit és mit tanulnak, könnyen meggyőződhetünk arról, hogy a lakás művészete érdekében mennyivel egészségesebb tevékenységet lesznek képesek kifejtetni, mintha legjobb esetben a számtalan változatban agyoncsépelet gondolatot és mintát a divatlapból egyszerűen másolják, vagy ha — ami még kényelmesebb — a kézimunka vagy papírkereskedésben elkezdett munkát nagy unalommal befejezik.

A tanfolyam egynehány évi fennállásának eredménye fogja annak életrevalóságát eldönteni.

Készül a gyufamonopólium.

Most már befejezett dolognak tekinthető, hogy Magyarországon 1—2 éven belül gyufamonopólium lesz. Ezt a kijelentést biztosan meg lehet kockáztatni, mert Bilinski osztrák

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Regényalakok.

Irtá: **Bródy Sándor.**

I.

A csunya leány.

Egy levél került hozzám, a legesunyább leány írta, akit életemben láttam. A levele, az szép volt és parancsoló: „látni akarom magat, hogy megkérdézzem öntől: tetszem-e?“ A találkák ma már oly ritkák, elmentem. Pedig jó messzire kellett kifáradnom, ki a város végére, ahol a gyárak füstölnek, a temetők tövében. Gondoltam, hogy elboldondítanak, mert tiz találka közül, amit mi férfiak kapunk, csaknem tiznek felültetés a vége. Várunk, fázunk, fagyunk és elmegyünk azzal a gondolattal, hogy soha többé nem megyünk bele ilyen vállalkozásba és hogy a nők mind kacérok és rosszak... Az én leányom azonban ott volt, a kis földszintes ház sarkán, aminthogy megirta. A fején kembrandt kalap. És a kalap alatt egy rút női arc. Ha már mi azt mondjuk egy női fejre, hogy csunya, amikor az fiatal még és reánk szívesen mosolyog! De ez a fej valóban csunya volt, minden vonása oly hosszú, hogy véget sem akart érni. A szája végtelen hosszúságban mosolygott reám, eltorzulva a gyönyörtől és gonytól:

— Ugy-e, meg van lepődve?! — szólt

lány és behízogó hangon, amely még kietlenebbé tette, mint hogy ha arcához illő száraz és rekedt hangja lett volna.

Nem tudtam felelni a megdöbbenéstől, — es mit tagadjam — a haragtól, hogy ez a szegény nember...

— Látom, hogy boszus és megbánta, hogy eljött. Megbánta, hogy eljött.

— Óh, dehoggy, dehoggy! — szóltam zavartan, mert az a babonám, hogy nem szabad gyengédtelemnek lenni.

— Nyujtsa karját, — mondá — itt nem ismernek bennünket, a kövezet rossz és az én lábam nincs arra teremtve, hogy gyalog járjak. Ugy gondolom mindig, hogy engem gyaloghintóban kellene vinni. Két szép férfunak. Nem találja?

— De igen. Hanem...

— Tudom, hogy voltaképpen miért hívtam, hogyan merem elhívni? Amikor maga híres író és én egy állás nélküli tanítónő vagyok, akinek nincs több ruhám, csak ez az egy, amelyben járok. Szép a szabása? No, ne legyen ideges és legyen hozzám jó és mondja meg: milyennek talál? Azt szeretném tudni, hogy ön is rútnek lát-e, mint mindenki? Abban biztam, hogy önnek jobb szeme van, mint mindnek és úgy néz engem, ahogy én magamat. Mert én úgy érzem, hogy szép vagyok. A tükör ugyan eltorzítja néha az arcomat, de belülről úgy látom, hogy ragyogó vagyok, bájosnak, kedvesnek, kívánatosnak születtem. Én szép vagyok, azt biztosan

tudom, de lehet, hogy valami véletlen történt velem, valaki elátkozott, hogy senki sem látja igazi arcomat. Talán maga...

Nem jövök könnyen zavarba, de most mégis hebegtem:

— Persze, hogyne, csakugyan!

Roszkedvű lett, kivonta karját a karomból.

— Maga se látja, maga is olyan, mint a többi. Különb, az igazat megvallva, maga se tetszik nekem. Nekem csak egy olyan férfiú tetszenék, akinek olyan a színe, mint a régi elefántesonté, tetszem föl, egy hindu hereg!

Megint belekapaszkodott a karomba, szenvedélyesen a fülembé sugta:

— Mondja, mit gondol, el fog-e jönni még az a férfi, aki engem úgy lát, mint amilyenek én magamat érzem? Az boldog lesz, oly boldog!

A hangja elfult a szerelem nagyszerű ígéretében. De hirtelen józan lett:

— Isten áldja, köszönöm, hogy eljött, menjen. Ne higgye, hogy az én elnémnek valami baja van, önök férfiak vakok!

— Menjen és ne nézzen utánam! — mondá és elment.

Természetesen utána néztem. Egy le-süppedt törpe ház ajtaján belépett, olyan mozdulattal, mintha apródok vinnék a sleppjét, nemes ifjak nyitnák ki előtte a kaput, mintha haza menne a tündérpalotájába.

pénzügyminiszter expozéjában kijelentette, hogy Ausztriában 1910-ben a gyufamonopóliumot léptetik életbe.

A gyufamonopólium kérdése Ausztriában a fehérfoszforral való dolgozás eltiltása miatt lett aktuális.

A fehérfoszfor használatának eltiltását a magyar kormány is vállalta a berni nemzetközi egyezményben, de természetesen még nem jutott eszébe ennek a kötelezettségének meg is felelni. Pedig már alig van kulturállam, ahol megtűrnék a fehérfoszfor használatát, mely megöl minden munkást, aki vele foglalkozik.

Az osztrák kormány javaslatával egyidejűleg tehát nálunk is előtérbe lépett a gyufamonopólium kérdése s így a mi költségvetésünk előterjesztése alkalmával is el lehetünk készülvén arra, hogy a fehérfoszfor eltiltására vonatkozó javaslattal együtt a gyufamonopólium is szőnyegre kerül.

A gyufaegyedáruság kérdése nálunk nem új keletű, mert mikor Ausztriában szó volt arról, hogy a gyufaadót vagy az egyedáruságot fogják rendszeresíteni, nálunk is megindították az előmunkálatokat. E munka egyelőre abból áll, hogy a magyarországi termelés és fogyasztásra vonatkozó adatokat gyűjtik össze a pénzügyminiszteriumban, továbbá a gyufagyárak termelőképessége s a gyufa forgalombahozatala és árusítása körül végeznek megfigyeléseket.

A gyufamonopólium kérdése meglehetősen sok gondot fog adni a kormánynak, míg azt rendezni lehetségessé válik.

Magyarországon összesen tizennyolc gyufagyár van, melyek évente mintegy hatvan-négy milliárd darab gyufát készítenek. Modernül felszerelt gyárnak ezek közül csak öt tekinthető, úgy, hogy arra az esetre, ha a kormány a fehér foszforra a gyufagyártásnál való használatát a berni egyezményhez való hozzájárulás alapján eltiltaná, a hazai gyárak közül csak öt gyár tudna áttérni a foszformentes gyufa gyártására. A többinek a berendezése és gyártási képessége olyan, hogy a foszformentes áru készítésére való áttérés

súlyos pénzügyi áldozattal járna, amelyre képtelenek volnának.

Igy tehát a gyufamonopólium rendszeresítése esetén az államnak kellene e gyárakat felszerelni, mert a szóban forgó gyufagyárak az új berendezés költségeinek elviselésére képtelenek.

A monopólium kérdése tehát aligha fog soká késni, úgy hogy az új kormány első feladata lesz a javaslat előterjesztése, melynek árát természetesen ismét a publikum fogja megfizetni.

H I R E K .

A vértanuk földjéért.

— Damjanichné levele a magyar nőkhöz. —

Minden emlékmű, mely nagyjaink emlékeztető jelöli, a hazafias érzelem Memnon-szobrává válik; szava elhat a leghidegebb szivig is, hogy bennük e hon, e nemzet iránt szeretet fakasszon. De ha szent az a hely, mely nagyjaink életére, tevékenységére emlékeztet, mennyivel szentebb az, melynek porát hőseink vére áztatta, hol utolsót sóhajtott életüket feláldozó honszerehünk!... Más nemzetek kincsen, aranyon tennék maguk tulajdonává az ilyen helyet egy pillanat alatt s nekünk magyaroknak egypár ezer koronánk sem volt egy év óta, hogy az aradi vértanuk vesztőhelyét örök nemzeti birtokul megszerezhessük! A szegény pirját kell, hogy arcunkra kergesse az a — szelid szóval élek csak — tunya nemtörődömség, amellyel a vesztőhely megváltására alakult bizottság felhívását fogadtuk, amellyel letiportuk legnagyobb hőseink iránt élő (?) kegyeletünket. Ők életüket áldozták a mi jelenünkért s jövőnkért, nekünk, a törpe utódoknak, nincs egypár koronánk, nemhogy ez áldozat nagyságát viszonyozhassuk, hanem, hogy legalább az áldozat helyét a jövő számára megtarthassuk s esetleg kegyetlen kezek dulásaitól megőrizhessük.

S ezt a rettenetes nemtörődömséget micsoda keserűséggel kellett végignéznie, nem, — végigszenvednie annak a nagy, szent asszony-

nak, aki a hősök legnagyobbikához fűzte élete sorsát viruló ifjúságától élete végéig. Micsoda kálváriajárás lehetett számára, midőn látta, hogy a nemzet kegyetele egykedvűen elfordul az adakozás perselyeitől, holott ő sohasem szünt meg férje emlékét őrizgetve, nemzete érdekében küzdeni, eolgozni, alkotni. Ragyogó estélyekről, fényes toalettekről, ékszerekről hasábszámra számoltak be a lapok, de arról: megvan immár az aradi szent föld megváltására szükséges összeg — mi bántó ellentét — mindaddig nem olvashatott... Hol van az a sokat emlegetett magyar áldozatkészség, ha most sem birt megnyilatkozni!?

Ezek a gondolatok támadtak föl vádlólag lelkünkben, midőn e nemes kéz azon levelekre figyelmeztetett bennünket, amelyeket Damjanichné aláírásával most küldözget szét az aradi bizottság. A hősök hőisének imádot neje, az alkotó, nemzeteért szíve szakadtáig buzgó magyar nagyasszonyok mintaképe, akit csak hódolatunk illetne, kérelemmel fordul a magyar nőkhöz: terjesszék ismerőseik körében azokat az egykoronás sorsjegyeket, amelyeknek árából talán összegyűlik az aradi vesztőhely megváltásához még hiányzó pénzösszeg, hiszen csillogó ékszer, automobil, meg egyéb nagyra-becsült holmi kecsgetteti a mindig nyereségre vágókat. Magyar asszonyok! Ha volt lelkünk egy év óta végigjárni Damjanich özvegyével a keserűségnek ama kálváriáját, legyen meg bennünk az az erős szándék, hogy ennek a szent asszonynak szavát nem engedjük a pusztában elhaló szöként elhangzani s megteszünk mindent a magunk körében, hogy a sorsjegyek elfogyjanak s így megszerezzük neki azt az örömet, hogy az ige testté válhasson. Akinek volt valaha vágya, mely tündérszínbe vont a lányálmait, mely aszonykorában megremegtette a szívet s verőfényessé tette napjait: óh az hallgasson annak az ezüsthaju, finomlelkű nőnek könyörgő szavára, akinek egész életén át egy szent vágya volt: a vértanuk földjének megszerezése a nemzet számára. Mi dicsőség volna a magyar nőkre, ha azt a fönséges gondolatot, amelyet a férfiak nem birtak megvalósítani, lelkesedéssel és kitartással valóra váltanák.

II.

A sphinx.

Az én szememben a rejtély titokzatos képe: egy hordár. Multkor láttam éppen, most báránbőr sipkát visel — mert mindig az időhöz képest öltözködik — hosszú katonaköpenyegét és egyik kezén keztyűt. (A másik kacská, akaratos és használhatatlan, bizonyosan kitört valami hurecolkodás alkalmával, nem érdemli meg, hogy gondozzák és öltöztessék.)

A számozott öreg embert huszonöt éve ismerem. Amikor feljöttem Budapestre, mindjárt megláttam és megjegyeztem, noha ezernyi ujonc villant föl olykor szemeim előtt.

Akkor is pálinkás bolt előtt állott, a tétlenség legnagyobb komolyságával, szótlannul és mozdulatlanul. Senki meg nem szólította, senkihez ő nem szólt, nem szivarozott, nem olvasott, még csak nem is nézett. Állott. Tíz éven túl ugyanegy helyen, a belvárosnak valamelyik ma már nem létező kis könyökutcájában, ahol roskatag és elvéhéd házak szinte várták a véget, óhajtották a lerombolást. A hordári intézménynek e helyen semmi jelentősége nem volt, soha és egész létalapja nem lehetett egyéb, mint az ott tartózkodó néhány diák tárgyainak időleges értékesítése, át- és visszaszállítása. Röviden szólva: a zálogházi forgalom közvetítéséből négy vörössipkás felnőtt embernek kellett volna megélnie ezen a tájon és ezek egyike volt a rejtélyes öreg. De sohasem láttam ez

irányban buzgólkodni, sőt midőn egyszer én tisztán lélektan tanulmányból megkínáltam, hogy egy testhez álló, de tülön-tül világos kabátot helyezzen el nyári nyugovóra: röviden és kerekén „nem”-et intett a fejével.

Ma sem tudom és amig élek, nem is fogom megtudni, miért ellenkezett ilyen szótlannal határozottsággal? Nem bizott utja sikerében, nem tartotta értékesnek a kissé különös színű öltözet darabot, vagy határozottan derogált neki a megbízás? Még egyszer kísérletet tettem vele és egy levél átadásával biztam meg, a vitel bérét azonban az átvéteknél kellett volna megtérítenie. A válasz megint az a szótlann, rövid, de erélyes „nem”. Boszus zavarral hagytam ott; mit bánom én, haljon meg éhen!

Ennek az embernek ugylátszik, nem volt szüksége a táplálkozásra. Délben nem ment haza, nem távozott valami kis korcsmába, nem ment be a boltba, vagy a szatócs-hoz. Állt és várt, de nem úgy, mint más élő és érző lény, hanem figyelmesen, de közönyösen, mint egyiptomi sírboltok köből faragott szobrai, elhagyatott parkok mohlepte kőalakjai — ősszel. Csuda, hogy a vidám és önérzetes pesti fecskék nem raktak a nagy szürke szakálla alatt fészket. És érthetetlen, hogy az utcai gyermekek nem próbálták ki-zavarni fenséges nyugalmából. De nem volt komikus, nem reagált a tolakodásra, nem volt hozzáférhető.

Miért állott akkor oly csökönyösen éppen

a pálinkás bolt előtt? Mit várt ez üzletlő l amellyel — látszólag — csak annyi közös-sége volt, hogy az ajtaja alá behuzódott, ha nagyon fujt a téli szél. Mindhiába voltam a nyomában, a legfurfangosabb megfigyelés, a legvadabb fantázia sem tudta megfogni és valami szilárd talajon megrögzíteni. Nem tudtam hová tegyem és ifju koromban ez nekem fájt, ha nem szégyenlem magam, utána járok, hazakisérem, hogy megtudjam: hol és mint lakik. De kutassak egy hordár után, mi jogom és mi okon? Megelégedtem azzal, hogy kikérdeztem a kartársait. Megvetőleg nyilatkoztak róla, de egyebet nem tudtak mondani, csak ezt:

— A János!

Természetes, hogy János, ezt úgy is tudhattam volna, mert kell, hogy a neve is maga a közömbösség legyen. János az senki és mindenki. Nem tudom, elég misztikusan fejeztem-e ki magamat; félek, hogy megértének.

A vezetéknevét a kollégái sem tudták. Az egyik úgy sejtette, hogy Mikulíknak hívják. Ennek a hitnek azonban nem volt semmi alapja, talán csak az, hogy az illetőnek ez a szó tetszett. Mások szerint Tóth vagy Puskás volt, hogy házas ember volna, azt nem állította egyik sem. Eltek annyi logikával és mondták is:

Ha felesége volna, többször idejönne hozzá veszekedni!

Aztán eluntam és abban hagytam az obszerválást. Közben megismerkedtem néhány

Magyar asszonyok, hallgassatok Damjanichné kérére szavára.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök Klazsik Zoltán hódásági járásbírói telegkönyvi átalakító díjnokot a margittai járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Athelyezés. Dr. Eperjessy Béla zombori kir. törvényszéki elnök Józits István szabadkai kir. törvényszéki rendszeres és telegkönyvvezetői vizsgával bíró díjnokot a zombori kir. járásbíróshoz, míg a szabadkai kir. törvényszék elnöke dr. Dekker Gyula, Sztojsits Vladimir zombori kir. járásbírói rendszeres díjnokot a szabadkai kir. törvényszékhez helyezte át s ez utóbbit szolgálattétel végett az elnöki irodába osztotta be.

Kinevezés. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök ifj. Fauszt János újvidéki fővárhivatali tisztet ugyanoda ellenőrré nevezte ki.

Uj doktor. Piskárkosi és király-daróci Szilágyi Lajos honvéd főhadnagyot, ki hosszabb ideig itt volt állományon s érettségi vizsgálatot is itt tett a helybeli állami főgimnáziumban s jelenleg a budapesti honvédkerületi tiszti iskolában szolgál, a mult hét szombatján a kolozsvári Ferenc József tudományegyetemen az államtudományok doktorává avatták.

Halálozás. Buják Pálné szül. Gromilovits Anna urnó életének 63. évében október hó 27-én rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultban dr. Buják József ügyvéd s városi törvényhatósági bizottsági tag édes anyját gyászolja. Hült temetés október hó 28-án délután 4 órakor nagy részvétellel kísérték ki örök nyugalma helyére a szent Rókus temetőbe.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Szondy István zombori járásbírói joggyakornokot a szobranci járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

Református istentisztelet és gondnokválasztás. A zombori ref. gyülekezet folyó évi november hó 7-én d. e. 10¹/₂ órakor az ág. ev. imaházban a reformáció emlékeztetőre ünnepi istentiszteletet tart. Az istentisztelet vezetésével az új gondnok megválasztása végett közgyűlés fog tartatni. Erre a jogosult egyháztagok meghívhatnak. — Arany Gusztáv lelkész, Kozma László e. k. főgondnok.

Felolvasó ülés — szabad ég alatt. A helybeli szabadgondolkodók Voltaire egyesülete szintén hallatni akarta tiltakozó

szavát Francisco Ferrer kivégeztetése alkalmából. E végett felolvasó ülést tervezett a városháza nagytermében, a városi tanács azonban ez iránt beterjesztett kérelmét elutasította. Csodálkozunk a tanács határozatán. Ha Budapest székesfőváros tanácsa átengedhetné e célra az újavárosháza közgyűlési termét, holott ott fenn a tiltakozás szavai igazolomra és forrongásra mindig kész lelkekbe hullottak, mért kellett a gyöngye Voltaire egyesülettől megtagadni a nagyterem átengedését, melynek falai mintegy hangfogói letiek volna az előadó szavainak s tompítói az esetleg kitörni vágyó szenvedelemnek? Hatásában sokkal veszedelmesebb lehetett volna a szabad ég alatti tiltakozó népgyűlés, mint a zárt falak közötti felolvasó ülés. S még így sem történt semmi, ami méltatlan lett volna a városatyák tanácskozó helyéhez s ami utólag igazolná a tanács aggodalmát. A városházából kiszorult egyesület a Szentháromság téren a gyógyszerár előtt rögtönzött tribünön tartotta meg október hó 31-én Ferrerrel hirdetett előadását. Az ülést dr. Pataj Sándor egyesületi elnök nyitotta meg lendületes beszéddel. Utána a budapesti szabadgondolkodók egyesületének kiküldötte, Timár Miklós ismertette Francisco Ferrer életét és működését behatóan s előadása végén levonta Ferrer kivégeztetéséből a szabadgondolkodóknak szóló tanulságokat. A mintegy harmadfélszáznyi hallgatóság figyelemmel hallgatta fejtegetéseit s végül megéljenzte és megtapsolta. Előadását dr. Mátyás Márton tolmácsolta bunyevácul a szerb és bunyevác hallgatóknak. Őt is megéljenztek. Közül felolvasták a fővárosi szabadgondolkodók egyesületének és a Galileikörnek üdvözlő sürgönyeit, viszont az egyesület nevében sürgönyileg üdvözölték a budapesti egyesületet és részvétüket fejezték dr. Harkányi Ede elhunytá fölött. Ezután a tiltakozó gyűlés közönsége rendben szétoszlott.

Athelyezés. A szabadkai törvényszék elnöke Szerdinácz Kálmán fehértemplomi törvényszéki hivatalozóját saját kérelmére a szabadkai törvényszékhez helyezte át.

Járás értekezlet. Bácsalmási tudósítónk írja: A bácsalmási járásbeli községek tisztviselői október hó 31-én Bácsalmáson népes értekezletet tartottak. Megvitatották, miként lehetne javítani azon párját ritkító nyomoruságos helyzetet, ami nekik jutott osztályrészül. Érettségizett 25—45 éves családok emberek kénytelenek 600—1000 korona fizetéssel tengődni. Előmenetelük teljesen bizonytalan, — ugyszólván egészen a véletlentől függ. Nincs széles Magyarországon

még egy oly hivatal, ahol oly sokoldalú, a nép érdekeit oly mélyen érintő és oly felelősséggel járó rengeteg teendőt kell egy hivatalnoknak elvégezni, mint a községnél, s nincs oly hivatalnok kar az országban, amelynek megélhetésével oly keveset törődnek a legfelsőbb intézőkörök, mint éppen a községi tisztviselőkével. Az értekezlet kimondta, hogy csatlakozik a topolyai és a kulai járási tisztviselők mozgalmához. Megalakította a „Bácsalmási járásbeli községek segéd- és kezelőszemélyzetének egyesületét”, amelynek elnökévé Petrekanics Antal aljegyzőt, jegyzőjévé Kókay Károly segédjegyzőt választotta meg, akiket megbízott az alapszabályok kidolgozásával is. Az egyesületnek célja, hogy a többi hasonló egyesülettel az érintkezést fentartsa és a tisztviselők helyzetének javítását célzó intézkedések megtételében a vármegyében alakult többi egyesülettel egyöntetű eljárást állapítson meg. Azért óhajtyák járásonként egyesülésre bírni a tisztviselőket, mert a vármegyei egyesület igazgatása nehézkes.

Szabad Lyceum. Dr. Madzsar József székesfővárosi tiszti főorvosnak jövő vasárnapra kitűzött előadását közbejött akadály miatt elhalasztották.

Az új földadótörvény. Az új földadótörvény elrendeli, hogy a földadókataszter kiigazítását tárgyaló javaslatokról a vármegyei és városi földadó-bizottságok mondjanak véleményt. Wekerle Sándor pénzügyminiszter megtette az intézkedéseket, hogy a vármegyei és városi földadó-bizottságok megalakuljanak. A vármegyei földadó-bizottságon kívül külön városi földadó-bizottság alakítását a pénzügyminiszter Zombor és Szabadka ötvenezer holdon felüli határral bíró törvényhatósági joggal felruházott városoknak engedte meg. A pénzügyminiszter ma rendeletet intézett Bács-Bodrog vármegyére, Zombor és Szabadka törvényhatóságához, melyben elrendeli, hogy a bizottságokat a legközelebbi közgyűlésen alakítsák meg. A bizottságba a kis-, közép- és nagybirtokosok sorából választandók be megfelelő arányban a tagok, amelyeknek száma 12 rendes és ugyanannyi póttag. Elnöket a bizottság a saját kezeleiből önmaga jelöli ki.

Gaal-émlékstély. A zombori kaszinó-egyesületi dalárda 1909. november hó 6-án a polgári kaszinó-egyesület helyiségeiben Gaál Ferencnek, a hírneves zeneköltőnek a szabadkai temetőben felállítandó síremléke javára táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Gaál F.: Fohász. Op. 5. Főfika. 2. Gaál F.: Magyar Rhapsodia. Op. 92. Előadja hegedűn Csavojác János ur, zongorán kiséri Csavojác Paula urleány. 3. Váradi—Gaal: Akácvirágok. Melodráma. Szavalja Predragovics Lincsi urleány, zongorán kiséri dr. Kanyó Gyula ur. 4. Gaál F.: Imádságom. Főfika. 5. Gaál F.: IV. Rhapsodie Hongroise. Op. 108. Előadja zongorán Csavojác Paula urleány. 6. Gaál F.: A rózsá temetése. Op. 28. Főfika. Zongorán kiséri Blumenthal Károly ur, a magán szólamot éneklő Illy Margitka urleány. 7. Gaál F.: Orosz dalok. Előadják zongorán Csavojác Paula urleány, hegedűn Csavojác János ur, gordonkán dr. Németh Artur ur, harmoniumon Tomcsányi Aladár ur. Belépő jegyek 2 koronájával Schön Adolf és Kollár József urak könyv- és zeneműkereskedésében, Gruda Pál ur különlegességi főszédjében és este a pénztárnál válthatók. Kezdeté este 8 órakor.

Baleset a pályaudvaron. A szabadkai pályaudvaron tolatás közben két egymás melletti sinen levő vonat egymásba ütközött. Három kocsi az egyik sinpárról lesiklott és a másik sinen álló két kocsi b rohant. Mind az öt kocsi darabokra tört.

Korcsmai idill. Jeszenovics bajai földmives Simics Benedek garai koresmájában mulatott. Mulatozás közben bejött részegen a koresmába Szevorovác Mátyás és szó nélkül odatantorgott Jeszenovicshez. Kirántotta kezéből a sörös kancsót és a mulató ember fejéhez csapdosta, úgy hogy a fej és a pohár is eltört. Szevorovác ellen a csendőrség megindította az eljárást.

száz emberrel, más egyéb kis és nagy dolgok is történtek azóta, hogy elhagytam az ódon könyökűt. Többek között: megváltozott az egész pszichológiám, kezdek tájékozódni abban a sötétségben, amelyet „en“-nek neveznek. Körülbelül megtudtam, hogy semmi érdemlegest nem lehet csinálni az élet e könyökűtájában, ami alaposan ellenkezik a régi véleményemmel. Sőt a kedves ételeim is mások lettek, pedig még ez az egy, amiben következetesek szoktunk lenni és kitartunk — a mákosmetélt és a malacpörkölt mellett, — mindhalálig. És a vérem! Nem kell vegyi vizsgálat alá vennem, úgy is tudom, hogy más. Régen: forró és fellobanó, ma lagymatag és — gondolkodom vele.

Minden más lett bennem és körülöttem is. A csecsemőknek bajszok nőtt és ha megpillantottam ifjúkori ideáljaimat az utcán — atmentem a másik oldalra. Nincs semmi és senki, aki magára ne cáfolt volna, a hegyek összelapultak, a magasság kisebb lett, a messzeség összemert és a fiakkereseket nem tartom többé zordon és gögős uriembereknek. Oh istenem, husz évi kopás alatt mily szürke lett Budapest szikrázó színű keleti szőnyege!

Csak a szobor maradt a régi, a hordár, az változatlan. Lerombolták mellőle a házat, körülötte a városrészt és ő — bizonyára szótlanul és szívtelenül — átköltözött egy új helyre, megint csak pálinkás bolt elé.

Uj öt év telt el azóta, mindennap látom és mindig ugyanannak. Mindig a helyén, soha

megbíz sa, semmiféle keresete. Ha csak egyszer pillantanám meg munkában, ha csupán egy frakkot vinne vasalóba, egy levelet valami leányhoz. Miből él, de miből élhet? Így meg kell halnia éhen, csak végezne már szegény, jobb volna talán neki is!

Neki azonban, úgy látszik, mindegy. Vár, néz, áll, míg estve lesz. Nem öregebb és nem elégedetlenebb, mint régen. A ruhája is mintha ugyanaz volna, elég tiszta, elég rendes, az időhöz való. Nincs melege, nem fázik, dolga nincs, terve nincs, célja nincs. Mit gondolhat vajon a maga életéről? Azt, hogy várni kell, majd eljutunk valahová. Mi úgy sem mehetünk magunktól, visznek, mint ahogy hordja magával az ár a folyamának molekuláit. Nem a cseppeket, mert az már intézmény, valóságos részvénytársaság!

Ostoba filozofia, hogy megtéveszt, mint kitérít az utamból. Most hirtelen egy kép reszket a szemem előtt, homályosan, beteges bágyadsággal. Mintha láttam volna a száműzött öreg embert most karácsonykor estve. Az utca elhagyatva, sötét mögötte a pálinkás bolt is. A hordár indulófényben volt éppen, de valaki hátulról megérintette a kacska kezét. Egy asszonyember, kalapban, csak a félarcát láttam, de az ugyancsak ki volt pirosítva:

A lánya, az unokája, a felesége? Egy darabig láttam őket, amint egy vonalban lassan haladnak előre, amíg egyszerre kiestek, elvágódtak a látóhatárból, velem — egymagammal — vadul vágatott tova az ünnepesti villamos.

Betörés. A bicskázásairól híres Szencse városrészen nemcsak verekedések és éjjeli bicskázások vannak napirenden, hanem most már betörések is. A múlt héten betörték egy helyen és néhány vankost vittek el; az éjjel pedig Brkits Trifunhoz látogattak el, hol az ablakot benyomva a szobába hatoltak és 90 korona készpénzt és több ruhadarabot vittek el. Munkájokban úgy látszik senki sem zavarta meg, mert volt annyi idejük, hogy a szobában elhelyezett szőlőből is megettek néhány fürtöt s csomóját az asztal közepére tették. Felhívjuk a rendőrség éber figyelmét a hivatalan látogatókra.

Osztrák kereskedők és iparosok inváziója. Amíg minálunk csak jelszavak röpködnek a gazdasági önállóság érdekében, addig ugylátszik odaát Ausztriában úgy a kormány, mint a vállalatok mindent elkövetnek, hogy az esetleges gazdasági elválás készületlenül ne találja őket. Erre mutat az osztrák tarifareform, amely erős fegyvert ad az osztrák érdekekért küzdők kezébe, erre mutat továbbá a tengerhajózás rohamos fejlesztése, amelynek szemmeláthatóan az a tendenciája, hogy a forgalmat Fiumétől elterelje és az új adótörvényjavaslatban is kifejezésre jut a gazdasági önállóságra való törekvés. Mindezek azonban odaát történnek és nem oly feltűnőek, mint az osztrák iparvállalatok inváziója, amely már egyenesen arra mutat, hogy a monarkia másik felében már erősen készülődnek arra, hogy abban az esetben, ha a gazdasági elválás megtörténik, az osztrák gazdasági érdekek ne szenvedjenek miatta. Csak a legutóbbi napokban is egész sor osztrák iparvállalat létesített minálunk fiókokat és pedig névleg magyar részvénytársaságok cégére alatt. Ilyenek különösen a gyarmatárkereskedelemben fordulnak elő. Gyarmatáru behozatalunknak már eddig is igen sok baja van és ezek között a legnagyobb, hogy a közvetítő kereskedelmet legnagyobb részben osztrák kereskedők végzik, husz millió korona értékű szükségletünk nagyrészt, több mint tizennégy millió korona értékű gyarmatárut osztrák kereskedők szállítanak hozzánk. Ugylátszik, az osztrák gyarmatáru-kereskedők féltik ezt a piacot és az esetleges válságot a régi recept szerint magyar részvénytársaság alapításával akarják elkerülni.

Halálos baleset. Megrendítő szerencsétlenség történt Kelebián. Kollár István 38 éves vasuti pályaoor a Budapest felé menő — már mozgásban levő — vonatra akart felszállni. Megesuszott a lépcsőn és oly szerencsétlenül esett le, hogy a vonat kerekei alá került. A vonat többel elmentette a jobb karját és a törzsét derékban ketté szelte. Nyomban meghalt.

Cigányiskola Bácskában. Már nagyon sokan foglalkoztak a cigányügy rendezésével, de még nagyon kevés volt az életrevaló eszme. Roppant nehézé teszi a rendezés munkáját az, hogy a cigány nem akar asszimilálódni, hanem cigány akar maradni. Erőszakkal itt nem lehet boldogulni, mert az erőszak csak reakciót szül, s a cigányt még elkeseredettebb gyűlöletre készíteti a társadalmi rend ellen. Itt csak lassu, fokozatos és tudatos neveléssel lehet a bajon segíteni. Egy újabb eszme most a cigányügy illetően való rendezésére az, hogy cigányiskolákat állít fel az állam, amelyekbe csak cigánygyerekek járnak. Az első ilyen iskolát Bihar-megyében állította fel a kormány, a másodikat pedig Bácskában, Apatinban állítja fel 1910. szeptember elsejére. A cigányoknak persze nem tetszik ez az intézmény, s kézzel-lábbal küzdenek ellene.

Milyen idő lesz? A Meteor írja: November hó változási napjai 9, 11, 17, 20, 22, 24 és 27-re esnek. Ezek közül a legerősebb hatások: 9, 17, 24 és 27. A 4-iki állandóbb és enyhébb szárazabb jellegű; a 9-iki változó, de inkább szeles, esetleg hűvös vagy hideg; a 17-iki enyhe; a 24-iki szeles vagy viharos, hideg jelleggel és csapadékkal, melyre a 27-én beálló és nálunk nem látható teljes holdfogyatkozás esőként fog hatni.

Elfogott tolvajbanda. Bács és Torontálmegyékre kiterjedő nagy tolvaj-szövetkezetet fedezett föl az óbecsei és moholi csendőrség. Ugyanis az utóbbi időben mindenfelől a kövér disznókat lopták el, így Óbecsén, Moholon, Esztergomban, Aracson stb. A kövér disznókat azután levágták és hamarosan értékesítették az egyes piacokon és országos vásárokon. A tolvaj banda feje Slávik György óbecsei rotyott multu ember, aki nem régen szabadult ki a fegyházból, anol 10 évre volt elítélve kettős embergyilkosságért. A vén bűnös kapott szabadságát nem jól használta föl, bandát szervezett, de éppen a 13-dik kövér disznó ellopásánál rajtavesztett. A börtönben megtört bűnös sirva vallott, mert fél, hogy visszakerül a fegyházbába.

Gyilkosság. Titelből jelentik: Az elmúlt éjjel a titeli határban az egyik szálláson Oberth Lajos béresgazdát az udvarban meggyilkolva találták. A csendőrség nyomozása megállapította, hogy a gyilkosságot Jovánovics Zsiván maecédóniai csavargó követte el. A csavargó, akinél puska, kard, forgópisztoly és ötszáz Mannlicher-töltény van, jelenleg az Ujvidéktől Titelre vezető erdőben bujkál. A gyilkost tiz csendőr vette üdözöbe.

Felgyújtotta a házat. Takács Róza 28 éves pacséri asszony hosszabb ideig vadházasságban élt Mike Mihállyal. Megtakarított pénzükön vettek Pacséron egy házat és 1000 koronára bebiztosították. Mike tavaly kiment Amerikába, az asszony pedig bérbeadta a házat Juhász Ferencnek. A nyáron Takács Rózának pénzre volt szüksége és hogy a biztosítási díjat megkaphassa, felgyújtotta a házat. A tűzből alig lehetett Juhásznak három kis gyermekét kimenteni és a ház teljesen leégett. Október hó 28-án vonta felelősségre a szabadkai esküdtsek Takács Rózát s a verdikt alapján a bíróság I évi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

Agyonnyomta a föld. Óbecséről írják: A Ferenc-esatorna mentén levő földhányásból Crveni Lázár románov földműves sárga agyagot hordott haza tapasztásra. A földdel megrakott kocsit fiával hazaküldte, míg ő ott maradt várva a kocsit visszatértét. Unalmában Crveni a töltés oldal alsó részéből előre vajtja az agyagot, hogy legyen mit fölhányani a vissza érkező kocsira. E közben történt, hogy megesuszott a töltést és az 53 éves embert maga alá temette. Az üres kocsival visszatérő fiu nem tudta mire vélni atyja távozását s csak oda érve látta a szerencsétlenséget. Hamar segítségért kiáltott, hozzá fogtak a leomlott föld eltávolításához, de mire kimentették a romok alól Crvenit, az már halva volt.

A mester kártérítési kötelezettsége. Egy lakatosinas egy vasrudacska kovácsolása közben a szemébe pattant szikrától elvesztette szemvilágát. Bíróság elé vitte a dolgot s kártérítést kért, de úgy a törvényszék, mint a királyi tábla elutasította keresetével, mert ez a munka nem jár semmi különös veszéllyel és mert a mestert nem terhelte mulasztás, sem az inas kitanítása, sem az óvatossági szabályok, sem a védőeszközök alkalmazása tekintetében. Ezzel szemben a Kuria megállapította a mester kártérítési kötelezettségét a következő indokolással: „A munka, melynek végzésében az inas a balesetet szenvedte, korához és testi erejéhez viszonyítva reá nézve feltétlenül veszélyes volt; még pedig annyival inkább, mert ezt a munkát a balesetkor először végezte és arra kitanítva nem volt s mert a vasdarab gömbölyű voltánál fogva a fogóból kétszer is kiugrott, harmadszor pedig az inas szemének pattant“.

Szerencsétlenség. A kulai kinstári uradalom eselédjei két esónakba ülve, át akartak menni a Ferenc-esatornán. Utközben az egyik esónak, amelyen tizennégyen ültek, felborult. Valamennyien a vízbe estek. Csernai Jánosné és Albert Róza a vízbe fulladtak, a többi sikerült kimenteni.

Talált pénztárca. A rendőrkapitányság közhírré teszi, hogy egy pénztárca kevés pénzzel találtatott. Tulajdonosa a kellő igazolás mellett a hivatalos órák alatt a rendőrségnél átveheti.

Ujítás a közös hadseregnél.

A közös hadügyminisztériumban elhatározták, hogy a hadseregnél eddig használatban volt vászonvedreket bőrből készült vedrekké fogják kicserélni.

S Z I N É S Z E T.

Heti műsor:

Szerdán: **Aranyhíd** (bohózat) bérlet 1.
Csütörtök: **Varázskeringő**, operette, bérlet 2.
Péntek: **Nagymama**, énekes színmű, bérlet 3.
Szombat: **Tatárjárás**, énekes vígjáték, bérlet 4.
Vasárnap: **Elvált asszony**, operette, bérletszínlet.
Hétfő: **Hivatalnok urak**, színmű, bérlet 5.

*

Előre kellett bocsátanunk ezt a műsort, mert csak ebből kiindulva lehet az igazgatót kellőképp kritizálni. Amint a műsorból látjuk, az első négy előadásban vagy olyan darabot játszott, melyeket a közönség tavaly és harmadéve oly gyakran látott, hogy teljesen meguult vagy pedig és ez a nagyobb hiba, oly darabot, melynek iránya és tartalma egyenes ellentétben áll a tisztesség és jó ízlés követelményeivel. Ily műsor mellett — bármilyen jó előadásokat hallunk is — nem lesz megelégedve sem a közönség, sem a direktor.

Mert az „Aranyhíd“, mely szerdán mint bemutató előadás került műsorra, a „Folies Caprice“ vagy „Steinhardt mulató“ nivójára süllyeszté a színházat. Tartalmát elmondani — bánt a közönség iránti tisztelet. Röviden jelezhetjük, hogy szó van benne házasságtörésről, szeretőről, ki feltékeny a feleségre, ki nem feleség és kinek házassága kánonjog szerint nem tekintendő házasságnak mindaddig, míg egy első találkozásnál a férj a házasságot nem consummálja.

Mindez előttünk a színpadon játszódik le, fűszerezve egyértelmű mondásokkal és kijelentésekkel. Egy szóval nem felsőbb lányok részére irt darabról van szó.

És ezt a darabot adta elő bemutatónak a társulat meglepően jól.

Hevesi Mariska, aki a címzetes feleséget és Hevesi Gusztika, ki a feltékeny szeretőt játszotta természetesen, élénken, precizen és bájosan játszottak. Meglátszott rajtuk, hogy kellően intelligens és tanult színészek, kik a nehéz és kényes szerepet kellő diszkrétan fogták fel és adták elő. Gózon Bela a régi intelligens színész, ki még mindig pózol egy kisse, Turai, ki egy házassági perben specialista ügyvédet játszott, talán a szerep vagy a közönség újdonsága folytán kisse félszeg volt, róla véleményünket majd később mondjuk meg.

A rendezés néhány apróbb hibától és a szegényes butorzáttól eltekintve jó volt. De egy pár modernebb butoradarab el kellene a színházban. S.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület ötvenéves jubileuma.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület összel ünnepli alapításának ötvenéves jubileumát, de az Erdélyi Múzeum gondolata felszazaddal előbb foglalkoztatta már Erdély jobbait. E gondolat kipattanásától a megvalósulásig eltelt felszázad nemcsak azt érezteti, hogy a nemzet jöttevői mily szívós ragaszkodással csüngtek az Erdélyi Múzeumon, hanem azt

is, mily nehéz munkával sikerült a nemzet pallérozódásának tárházát megteremteni. A félszázados kitarítás eredménye a ma félszázados Erdélyi Múzeum-Egyesület s ennek küzdelmes munkájából a ma elsőrangú Erdélyi Nemzeti Múzeum.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület, mint annak főntartó testülete és társadalmi képviselője, teremtette meg és virágoztatta fel hazánk második múzeumát; tudományos osztályában az erdélyi nyelvművelő, majd tudós társaság hagyományait hívta életre és kiadványaiban egész könyvtárral gazdagította a magyar tudományt; a magyar szellem és a nemzeti érzés kristályosodó helyül Kolozsvárt újra tudományos és közművelődési központtá emelte. Ez a legrégebb, legerősebb és a legsajátosabb közművelődési egyesület, melynek irányt adó szelleme és folyton hatékony ereje Erdély fejedelmi udvarának nemzeti és művelődési, politikai és tudományos hagyományait őrzi: gyűlöhelye az erdélyi magyarság elejének, múzeumot tart fenn, közművelődést terjeszt, izlést nemesít, tudományt művel, így a magyarság vára. Apáink önzetlensége tökélet gyűjtött e nagy célok alapjául, de az egyesületet az idő és a fejlődés mind nagyobb és fontosabb feladatok elé állították s bár a közoktatásügyi kormány 1904 óta segéllyel támogatja, mind jobban kiviláglik, hogy a nemzeti társadalomtól megteremtett és azt önzetlenül szolgáló egyesület ereje mégis csak a nemzeti társadalomból fakad és gyarapodik.

A nemzeti erő forrásának e fölismérése s az egyesületben ható és egyesítő elv megszilárdítására való törekvés szüksége arra az elhatározásra indította az Erdélyi Múzeum-Egyesületet, hogy az Erdélyi Nemzeti Múzeum gondolata születésének százados — és megvalósulásának félszázados fordulóján szeretettel és bizalommal kérje az egész magyar társadalom támogatását: érdeklődő figyelmét, résztvevő gondoskodását, áldozatra is örömmel kész segítségét. Kéri szeretettel, hogy egyesítsen, bizalommal, hogy nemesítsen, miként ötven évvel ezelőtt apáink és nagyapáink s kéri abban a reményben, hogy miként az ő fáradozásukat eredmény kísérte, a mienket is diadal fogja koronázni.

Az egyesület kéri minden hazafit és honleányt, egyeseket és testületeket, hogy az Erdélyi Múzeum-Egyesület nagy céljait, annak 50 éves jubileuma alkalmából elősegíteni szivesek legyenek, akár oly módon, hogy tagjai sorába lépnek, akár úgy, hogy a jubileumi alap megteremtéséhez valamely — tetszés szerint való — összeggel hozzájárulnak. Az egyesület tökéjének gyarapítására, gyűjteményének gazdagítására, törekvésében való támogatásra jóakaratot és adományt egyaránt hálásan fogad és nyilvánosan is megköszön.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület pártoló tagjai évenként négy, rendes tagjai nyole, alapítói egyszersmindenkorra kétszáz és igazgató tagjai ezer koronát fizetnek, vagy az utóbbiak annyi értékű s a gyűjteményekben elhelyezhető muzeumi tárgyat adhatnak. Tagsági és alapítványi díjakat vagy pénzbeli adományokat az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság Kolozsvár, muzeumi tárgyakat a gyűjtemények igazgatói fogadnak el, kik minden adományról a választmány útján nyilvánosan elszámolnak.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ október 31-iki száma Kazinczy emlékeztet eleveniti fel születése 150-ik évfordulója alkalmából, Zilahi Kiss Béla cikkével s egykoru rajz után készült szép arcképpel. A budapesti temetők új művészi siremlékei, a bécsi koronatanács képei. Roskovics Ignác új festményei, a Tököli intézet új épülete, a török vendégek budapesti látogatása, a Könyves Kálmán kiállításának a többi képsorozatok tárgyait. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Szabolcska Mihály és Farkas Imre versei, Zsoldos László novellája, Lesueur franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Világkrónika“-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Dörmögő Dömötör, a kitünő mackó, akinél híresebb és mulatságosabb mackó — azt tudja minden magyar gyermek — nincs széles e hazában, de talán az egész világon sem, most automobilon utazik, uti kalandjait most közli új képes gyermeklapjában, a „Jó Pajtás“-ban iródiakja, Sebők Zsigmond. Legutóbb az esett meg vele, hogy képviselőnek nézték és beszámolót kellett tartania, de ennek is rossz vége lett; jókora verést kapott Dörmögő, ugyszintén cimborája, Hörpöntő s most menekül, menekül s kilátás van arra, hogy hamarosan paradicsomos mackó lesz belőle. Nem csoda hát, ha a gyermekes házakban figyelemmel kísérik ezt a nevezetes utazást s hétről-hétre alig várják már a „Jó Pajtás“ megjelenését, mert hétről-hétre érdekesebb és mulatságosabb lesz Dörmögő utazása s e mellett még egész serege az élvezetes egyeb olvasni valóknak jelen meg minden számban. Így a legújabb, ötödik számban megtudjuk Mikszáth Kálmán bájos kis Rákóczi-kori elbeszéléséből, hogy szerzett kegyelmet a kis Lipovniczky János nagymamájának, a jó Grózikának bátor föllépésével a szigorú Berthóty parancsnoktól, olvashatjuk Benedek Elek, a lap főmunkatársa regényét, szép versét halottak napjára, meséjét a beteg oroszlánról, egy mulatságos kis történetet a furesa pástétomról. A nagyszámu szerkesztői üzenet s érdekes fejtörő rejtvények egészítik ki a szám tartalmát. A „Jó Pajtás“-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill., félévre 5 kor., egész évre 10 kor. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala (Budapest, IV. Egyetem-u. 4.).

NYILTTÉR. *)

Válasz

E. Török Szilárd szegedi államvasúti ellenőrnek.

A „Bácsmezei Függelenség“ f. hó 4-iki számában közölt durva sértésre válaszom ez: nyilatkozata szemenszedett valótlanosság, melynek kiderítése különben is hivatalos vizsgálat tárgyát képezi. A sajtóbiróság majd megadja nekem az elégtételt.

E. Török Szilárdnak nincs joga senki fölött pálcát törni, ki feddhetlen életű feleségét és három gyermekét cserbenhagyta. Zombor, 1909. november 4.

Tenus Tivadar,
pt. irodavezető.

Nyilatkozat.

A „Bácsmezei Függelenség“ mai számának nyilttérében E. Török Szilárd ur által közzétett cikkben én reám vonatkozó része valótlanosság.

Zombor, 1909. november 4-én.

H. M.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Sertéshizlalók

kinek, mikor, mennyi **miskarolt**, hizóba való **sertés** kell? Mindig van. **Muraközi ménék**, **!! lovak eladóok. !!**

Nagyságos RÓNAY MIHÁLY

== 3-3 gazdasági intézősége, ==

Szent-Mária-Liget u. p. Temesvár.

6430/1909. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

Militics községben ujonnan rendszerezített községi végrehajtói állásra **folyó évi december hó 5-ig** terjedő határidővel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 800 kor. fizetés havi előleges részletekben. Hódság, 1909. október 28.

Leinveber,

3-1

tb. szolgabíró.

2523. szám. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 103. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1906. évi 12745. számú végzése következtében dr. Bruck Samu bajai ügyvéd által képviselt Bajai kereskedelmi és iparbank javára 510 korona s járulékaik erejéig 1906. évi július hó 21 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1072 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1909 évi V. 798/5. sz. végzése folytán 360 kor. hátr. tőkekövetelés, ennek 1906. évi május hó 11-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 149 kor. 62 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Zöldkert utca leendő eszközlésére 1909-ik évi november hó 15-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1909. évi október hó 30-án.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

Tanonc felvétetik.

Egy jó házból való
fin tanoncul felvétetik
HERMANESZ OTTÓ
cukrászdájában, ZOMBOR.

2507. szám. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1909. évi 97429. számú végzése következtében Hivatalból képviselt Me Cornik Howesting Machine javára 550 kor. s járuléka erejéig 1909. évi október hó 9 én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2400 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gépek nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1909. évi V. 1539/2. sz. végzése folytán 550 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi július hó 23 ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 76 kor. 55 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig ör szálláson adós lakásán leendő eszközésére 1909. évi november hó 16-ik napjának délutáni 1 1/2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1909. évi október hó 29-én.

Styrum Mor,
kir. bír. végrehajtó.**Ház eladás.**

Elköltözés miatt az Aranygerenda-utca (Belváros) 5. sz. ház **kedvező feltételek** mellett

azonnal eladó.

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 48

4249/tkvi 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

Az apatini kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Piry Mihály végrehajthatónak dr. Zsibory József bíróság kirendelt ügygondnok által képviselt ismeretlen helyen tartózkodó Trifunov szül. Nenadov Teréz volt sztapári lakos végrehajtást szenvedett elleni 73 korona tőke és járuléka kielégítése miatti ügyében a sztapári 187. sz. betétben A. I. 1-2. sor. 19. és 20. hr. sz. 168 □ ölnyi szántó a beltelekben és 109 □ ölnyi területű 216 ö. i. sz. ház udvarral a beltelekben 844 korona kikiáltási árban Sztapár községhezánál 1909. évi november hó 27-ik napján d. e. 10 órakor bírói árverés alá fog bocsátatni.

Az árverés alá kerülő fenti ingatlan a fenti kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adatik. S ha a kikiáltási ár leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígérlet nem tétetik, az árverés felfüggesztetik.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. t. c. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. XXIII. t. c. alapján alakult Központi

hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, melyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól fent körülírt felmentett árverelők a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhez vételétől számított 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni kötelesek.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérletet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles az árverésen nyomban bánatpénzét az általa ígért összeg 10% -áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatatik, részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígérletet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetve több ilyen árverelő közül a legtöbbet ígérő által jelöltetik ki megvettnek. Ha ez az ígérlet a kikiáltási árat meghaladja, ez a vevő köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért vételár 10% -áig kiegészíteni s ha e kötelezettségének ő sem tesz eleget, az ígéréte szintén figyelmen kívül marad s az árverés a fenti szabályok szerint tovább folytatandó.

A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóság és Sztapár község-házánál tekinthetők meg.

Vevő köteles a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig: az elsőt az árverés jegerőre emelkedésétől számított egy hó, a másodikat két hó, és a harmadikat 3 hó alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a zombori kir. adóhivatal mint bírói letét-pénztárnál lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a fentiek kivül még a következők:

A fenti ingatlanon lévő épületeket köteles vevő a birtokba lépés napján tűzkár ellen biztosítani s az erről szóló bárcát bírósági letétbe helyezni, s ennek kézhezvételétől leendő visszatulását pedig csak a vételár teljes lefizetése után kívánhatja.

Vevőnek a vételi bizonyítvány csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 8 nap alatt előterjesztés, illetve 15 nap alatt utóajánlat be nem adatnak.

A tulajdonjog vevő javára csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból bekebelezettni.

Amennyiben vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, az általala megvett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére, vevő veszélyére, költségére és bánatpénzének elvesztésére mellett újabban fog árvereztetni.

Kelt Apatinban a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál 1909. szeptember hó 17-én.

Pásztor Géza,
kir. j. b. albiró

6430/1909. kig. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Militics községben üresedésben lévő és 800 kor. fizetéssel, valamint 200 kor. állami kiegészítéssel javadalmazott segédjegyzői állásra **folyó évi december hó 5-iki** lejárattal pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket adott határidőre annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Hódság, 1909. október 28.

Leinveber,
tb. szolgabíró

3-1

785/1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Ujszivác község előljárósága az üresedésben levő rendőrvetetői állásra, a korábban kiírt pályázat folytán beadott kérvények érvényességének fentartása mellett **f. évi november hó 25-iki** határidővel újabb pályázatot hirdet.

Az állás javadalmazása: évi 800 kor. készpénz és ruhaátalány fejében évi 120 korona.

Ujszivác, 1909. október 24.

Eimann Károly, Hettesheimer Jakab,
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.**HUNGÁRIA-FÜRDŐ.**Bérlő: **Sárközi Béla.****GŐZFÜRDŐ:**

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2, 2 óráig 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss viz. 52-11

5296/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásom Cservenka községében lemondás folytán megüresedett községi I-ső irnoki állásra pályázatot hirdetek, s felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 30-áig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása 800 kor. fizetés, havi előleges részletekben.

Kula, 1909. október 25-én.

Dr. B U D A Y,
főszolgabíró.**HÁZELADÁS.**

Sztapári-ut 44. számú ház

kedvező feltételekkel

AZONNAL ELADÓ.

:: Bővebbet a házban. :: 3-2

2-2

Irodatiszt,

ki valamely kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a **szerb** és **magyar** levelezésben jártas, üzletben felvétetik.

Előnyben részesülnek, kik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Ajánlatok **szerb** és **magyar** nyelven közvetlen alulirothoz intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa
3-2 **UJVIDÉK.**

SCHMIDT FÜLÖP

butor- és műasztalos
ZOMBORBAN.

Alulirott tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Zomborban, Apolló-utca 1. sz. a. fenálló

asztalos

műhelyemet

megnagyobbítottam és azt villanyerőre berendeztem.

Elvállalok saját rajzaim vagy a megrendelő rajzminta után a legkényesebb és a legizlesebb, nemkülönben szakmába vágó összes munkák készítését is a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását, maradok 12-5

kiváló tisztelettel
Schmidt Fülöp,
műasztalos.

Ne vásároljon

ZONGORÁT

vagy

PIÁNINÓT,

mielőtt meg nem tekintené

RAAB KÁROLY - hangszerésznek nagy - **ZOMBORBAN.**
- zongora-raktárát -

Nagy raktár **STINGL TESTVÉREK, KOCH** és **KORZELT, LAUBERGER** és **GLOSS** és **LUNCZ**-féle világhírű zongoragyárosoknak zongorái és piáninói.

- Zongorajavitást és hangolást elfogadok. -
Külön zongora-raktár és kölcsönző intézet Orgona-utca 12. sz. alatt.

80. sz.
II/1909.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Vőlegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbi megjelölése	Szekulits György	Poppovics Mária
Családi állapota	nőtlen	hajadon
Állása (foglalkozása)	molnársegéd	
Vallása	görög keleti	görög keleti
Életkora és születési helye	1889. február 14. Bácsföldvár	1887. február 22. Csartanovec
Lakhelye	Bácsföldvár	Csartanovec
Szüleinek családi és utóneve	Szekulits Mladen Szimity Emilia Milica	néhai Poppovics Panteleimon Visnicsák Vata

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési helyi községi elöljáróság (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Bácsföldváron és a „Bácska” című lapban.

Kelt Bácsföldváron, 1909. évi október hó 28. án.

Lovász István,
anyakönyvvezető

!! Őszi szállításra előjegyezhetők !!

Kitüntetések:

Arad
Budapest I., II.
Belgrád
Lovrin
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szalmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

Reitter Oszkár

rőkapitány,

fajbaromfi gazdasága, **NAGYBECSKEREK.**

- ANGLIÁBÓL -

hozott tellivér, fajtisza, legelsőrendű állatok

Óriás nagy angol emdeni liba 25 25

Óriás nagy pekingi kacsa 10 8

Fehér Wyandotte (amerikai kitűnő téli tojók) 10 8

Fehér Orpington 10 8

Sárga Orpington 10 8

FAJTISZTASÁGÉRT JÓTÁLLÁS!
Állami nagy aranyérem! Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések!